

УДК 316.77

Верба Анна Віталіївна

*студентка факультету романо-германських мов
Національного університету «Острозька академія»*

Верба Анна Витальевна

*студентка факультета романо-германских языков
Национального университета «Острожская академия»*

Verba Anna

*Student of the Faculty of Romance and Germanic Languages
National University of Ostroh Academy*

**КОМУНІКАЦІЯ ТА СПІЛКУВАННЯ, ЇХНЄ ВИЗНАЧЕННЯ ТА
РІЗНИЦЯ МІЖ НИМИ
КОММУНИКАЦИЯ И ОБЩЕНИЕ, ИХ ОПРЕДЕЛЕНИЕ И РАЗНИЦА
МЕЖДУ НИМИ
COMMUNICATION AND INTERACTION, THEIR DEFINITIONS AND
THE DIFFERENCE BETWEEN THEM**

***Анотація.** Статтю присвячено явищу міжкультурної комунікації. Робота порівнює поняття «комунікація» та «спілкування», враховуючи їхні відмінні параметри, що були виявлені за допомогою двох підходів (ототожнення та поділу). Проведення такого дослідження передбачає аналіз двох понять, детальне ознайомлення з підходами їх вирізнення задля подальшого продовження та проведення нових унікальних досліджень.*

***Ключові слова:** порівняння, ототожнення, комунікація, спілкування, термін.*

Аннотация. *Статья посвящена явлению межкультурной коммуникации. Работа сравнивает понятие «коммуникация» и «общение», учитывая их отличительные параметры, которые были обнаружены с помощью двух подходов (отождествления и деления). Проведение такого исследования предполагает анализ двух понятий, детальное ознакомление с подходами их выделения для дальнейшего продолжения и проведения новых уникальных исследований.*

Ключевые слова: *сравнение, отождествление, коммуникация, общение, срок.*

Summary. *The article is devoted to the phenomenon of intercultural communication. The article provides us with a convenient opportunity to compare the concepts of communication and communication, taking into account their excellent parameters, which were found with the help of two approaches (identification and separation). To conduct such research, you first need to analyze the timing of the two concepts, get acquainted with the approaches of their allocation for further continuation and conduct new unique research.*

Key words: *comparison, identification, communication, communication, term, difference.*

Постановка проблеми. *Починаючи з кінця двадцятого століття та по сьогоднішній день, увесь світ знаходиться під впливом неупинного процесу глобалізації. Цей рух викликає постійні соціально-політичні, економічні та соціокультурні трансформації, які істотно змінюють світ. Глобалізаційні тенденції мають безпосередній вплив і на комунікаційні процеси. Змінюються методи, вдосконалюються засоби, розширюється сам зміст поняття комунікації. Однією з актуальних проблем, що постала перед*

сучасними мовознавцями в результаті інформаційної революції, є питання визначення та розрізнення понять «спілкування» та «комунікація».

Об'єктом нашого дослідження є сфера міжкультурної комунікації. **Предметом** – межі понять «спілкування» та «комунікація». **Метою** нашого дослідження є аналіз понять «комунікації» та «спілкування».

Виклад основного матеріалу дослідження. У силу своєї значної практичної значущості процес спілкування привертає увагу фахівців різних областей гуманітарного знання: філософів, психологів, соціологів, культурологів, етнологів, лінгвістів, тощо. При цьому, кожна наука, що вивчає ті чи інші аспекти спілкування, виділяє в цьому процесі свій предмет вивчення. Звідси, поняття «спілкування» має багато значень, які відображають багатоплановість підходів до цього феномену. Воно багатозначне настільки, наскільки багатогранний сам процес спілкування.

У дослідників поки що немає єдиної думки про науковий статус теорії комунікації, її об'єкта й предмета, а також про її місце в системі сучасного гуманітарного знання та вузівської освіти. У той же час, у вітчизняній науці з'явився й набув широкого застосування термін «комунікація», який міцно увійшов у понятійний апарат соціально-гуманітарного знання. Поява нового терміну закономірно призвела до виникнення проблеми співвідношення понять «комунікація» й «спілкування» та привернула увагу фахівців із різних галузей науки [3, с. 138]. У результаті тривалих суперечок, дискусій і обговорень різних точок зору склався ряд підходів до її вирішення.

Сутність першого підходу полягає в ототожненні обох понять. Як основний аргумент на захист цієї точки зору висувається етимологічна й семантична тотожність понять «комунікація» та «спілкування» [2]. Виходячи з початкового значення латинського терміна «communicare», що має значення «робити загальним, пов'язувати, спілкуватися», прихильники цієї точки зору розуміють його як обмін думками та інформацією за

допомогою різних сигналів. У свою чергу українське слово «спілкування» також означає процес обміну думками, інформацією й емоційними переживаннями між людьми. В обох випадках немає принципової різниці у змісті понять «спілкування» й «комунікація», тому вони рівноправні.

Другий підхід ґрунтується на поділі понять «комунікація» й «спілкування». Відповідно до цієї точки зору, «спілкування» й «комунікація» – пересічні, але несинонімічні поняття. Відмінність між ними полягає, принаймні, за двома параметрами. По-перше, спілкування має практичний, матеріальний, духовний, інформаційний і практично-духовний характер, тоді як комунікація є суто інформаційним процесом – передачею тих чи інших повідомлень. По-друге, вони розрізняються за характером самого зв'язку і вступають у взаємодію систем. Комунікація є суб'єктно-об'єктним зв'язком, де суб'єкт передає якусь інформацію (знання, ідеї, ділові повідомлення і т.д.), а об'єкт виступає в якості пасивного одержувача інформації, який повинен її прийняти, зрозуміти, засвоїти [6, с. 37]. Таким чином, комунікація є односпрямованим процесом: інформація передається тільки в одну сторону. Спілкування, навпаки, становить собою суб'єктно-суб'єктний зв'язок, при якому «немає відправника і одержувача повідомлень – є співрозмовники, співучасники спільної справи».

Комунікаційні процеси пронизують усі сторони життя суспільства, соціальних груп та окремих індивідів, а тому практикою у житті цих суб'єктів є чергування ситуацій безпосереднього спілкування [1, с. 209]. Розуміння іншої людини, його намірів, бажань, прогнозування поведінки оточуючих людей, а також здатність зробити себе зрозумілим для інших, виявляються життєво важливими факторами. Можливість взаєморозуміння, як уже було зазначено, пов'язана, перш за все, з тим, що кожна людина повинна володіти певними прийомами спілкування, схемами стандартизації як людей, так і навколишнього соціального середовища, способами обміну повідомлення і т.д. Все це створює

можливість комунікації і показує, що процес комунікації є надзвичайно складним, охоплюючи причини, форми, види, типи і результати комунікації [5, с.64].

У той же час сучасна людина, комунікуючи з навколишнім світом, все частіше перебуває на межі культур, взаємодія з якими вимагає від неї вміння розуміти чужі культури, поважати їхні традиції, досягати згоди у вирішенні життєво важливих проблем. У контексті цих вимог міжкультурна комунікація виступає як об'єктивна необхідність виживання людини, оскільки забезпечує інформаційний зв'язок між культурами окремих народів, робить можливим накопичення й передачу їхнього соціокультурного досвіду, організовує координацію спільної діяльності людей, трансляцію ідей, знань і цінностей [3, с.250].

Висновок. Таким чином, провівши ряд певних досліджень, можна зробити декілька висновків щодо понять «спілкування» та «комунікація». Оперуючись підходом ототожнення, можна зазначити, що поняття «комунікація» та «спілкування» можуть бути синонімічними через схожість функцій та практичну значимість. Обидва терміни мають функцію обміну інформації та емоційними переживаннями, що робить їх рівноправними. Разом з тим, завдяки підходу поділу, з'ясувалося, що поняття є пересічними лише за двома параметрами: характер зв'язку та відмінність функцій. Таким чином можна заключити, що спілкування має практичний, матеріальний, духовний, інформаційний і практично-духовний характер, тоді як комунікація є суто інформаційним процесом – передачею тих чи інших повідомлень. Другий параметр показує, що вони розрізняються за характером самого зв'язку та вступають у взаємодію систем. Комунікація є суб'єктно-об'єктним зв'язком, де суб'єкт передає якусь інформацію (знання, ідеї, ділові повідомлення і т.д.), а об'єкт виступає в якості пасивного одержувача інформації, який повинен її прийняти.

Література

1. Агеев В.С. Міжгрупова взаємодія: соціально-психологічні проблеми: монографія. Москва, 1990. 240 с.
2. Баришніков Н. В. Професійна мужкультурна комунікація / Н. В. Баришніков. – Харків, 2010. С. 2-4.
3. Ван Дейк Т.А. Мова. Пізнання. Комунікація : збірник праць. Благовещенськ, 2000. 308 с.
4. Грушевицкая Т.Г, Попков В.Д., Садохин А.П. Основи міжкультурної комунікації : навч.посібник. Москва, 2002. 352 с.
5. Гришаєва Л.І. Особливості використання мови та культурна ідентичність комунікантів : навч.посібник : ВДУ, 2007. 262 с.
6. Зінченко В.Г., Зусман В.Г., Кірнозе З.І. Міжкультурна комунікація : навч.посібник. Москва, 2007. 215 с.